זון אויפגאנג — 7.49.
זון אונטערגאנג — 4.38.

די איינציקע אידישע צייטונג
אין מערב קאנאדע
עטאבלירט אין 1910
דערשיינט
יעדן טאג

אידישע ווארט
THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

וועטער:
אמסטרדם קלאר, ווינטיק, קיל

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

Vol. 20, No. 257. Winnipeg, Tues. Nov. 25, 1930. Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג

דינסטאג ה' כסלו, תרצ"א.

THE PUBLIC LIBRARY DEC 1 1930 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

אמעריקע וועט פארמאכט ווערן אויפצוזויי יאָר

פארשלאג אז אימיגראציע זאל גענצלאך אָפּגעשטעלט ווערן וועט ווארשיינלאך אָנגענומען ווערן ביי קאנגרעס סעסיע קומענדיקע וואָך

וואשינגטאן, ד. ק., נאוו. 25 (איטא). — ווען די סעסיע פונ'ם קאנגרעס עפנט זיך קומענדיקע וואָך, וועט סענאטאר דייוויד ריד, פון פענסילוויניא, אריינברייגגען אין סענאט א פארשלאג, אז די טויערן פון לאנד זאלן פולשטענדיק פארמאכט ווערן פאר אימיגראנטן פאר די קומענדיקע צוויי יאר צייט, ווי א מיטל צו פאר־לייכטערן די ארבעטסלאזיקייט לאנד.

וואשינגטאן, ד. ק., נאוו. 25. — עס איז אזוי גוט ווי זיכער, אז פון דעם קומענדיקן יולי 1טן אָן וועלן די פאראייניקטע שטאטן פולשטענדיק פארמאכט ווערן פאר אימיגראנטן פון אלע לענדער, איינשליסנדיק קאנאדע, פאר צוויי יאר צייט, און בלויז צייטווייליקע באזוכער, ווי טורריסטן, געשעפטסלייט און סטודענטן וועלן קאנען אריינקומען אין לאנד.

סענאטאר דייוויס וועט אריינברייגגען דעם פארשלאג אין סענאט, און דארטן וועט ער זיכער דורכגיין אָן וועלכער ס'איז קעגנערשאפט. סענאטאר דייוויס דוש. דייוויס, פון פענסילוויניא, איז א באַקאנטער קעגנער פון אימיגראציע. ער איז געווען ארבעסטס סעקרעטאר און אין איצט דערווייל געווארן סענאטאר.

אין הויז וועט דער פארשלאג יא באַקומען ווערן, אבער די גרעסטע מערהייט פון הויז וועט אים זיכער שטיצן. די אר־מיניסטראציע וועט ווארשיינלאך כלומר'שט אויסדריקן זיך קעגן אים, אבער שטארק באַקומען אים וועט זי ניט, נע־מענדיק באַזונדערס אין אנבאטראכט, אז דער פארשלאג איז פארבונדן מיט דער ארבעטסלאזיקייט פראגע.

"אדוועגס פאלס" זיי־נען איצט אָפן

אויב אימעצער פון די ווינניפעגער ביר־גער דערוואַרט צו פאר־לאזן די שטאט פאר קומענדיקן פרייטאג, דעם טאג פון די מו־ניציפאלע וואלן, קאן ער שטימען גלייך אין די "אדוועגס פאלס". די דאזיקע "אד־וועגס פאלס" זיינען אָפן אין סיטי האל ביז מארגן (מיטוואך) אוונט.

געהילף רעדאקטאר פון "פרי פרעס" ערנסט קראנק

וואלטער פ. פיין, געהילף רעדאקטאר פון דער "מאניטאבא פר־פרעס", איינער פון די אָנגעזעענסטע צייטונגס מענשן אין קאנאדע, האט לעצטע וואָך צוזאמענ־געבראכן אין זיין געזונט און ער געפינט זיך איצט אין זייער א ערנסטן מערהייט פון הויז וועט אים זיכער שטיצן. די אר־

מאסן פארזאמלונג פון פרויען אפגע־האלטן ווענן בשר־כשר

אונטער אויפזיכט פון דער שטאט־קא־מיטע איז לעצטן אוונט אָפּגעהאלטן גע־ווארן א מאסן־פארזאמלונג פון פרויען אי־בער דער בשר־כשר פראגע, אין אזא באַקומענדיקן פון 75 פרויען איז באשטימט געווארן, ווי עס איז דארטן אויסגערעדיקט געווארן, "אנצופירן דעם קאמף". א גע־מיינשאפטלאכע זיצונג נאָן די מענער אין פרויען קאמיטעט איז באשטימט געווארן אויף היינט (דינסטאג) אין בית־אברהם שול, 46 שטארלס סט., 8 אוונט.

עס איז אויך אנגענומען געווארן א פראטעסט רעזאָלוציע קעגן דער אידישער פרעסע, למאי זי שיקט ניט קיין רעפאר־טער צו די מיטינגען, און עס איז אויך באשלאסן געווארן באקאנט צו מאכן דעם עולם דורך דער פרעסע וועגן די פארהאנד־לונגען אין טעטיקייטן פון דע רקאמיטע.

די פארזאמלונג איז דערנאָך געשלאָסן געווארן אין דער בעסטער אָרדענונג, ווי עס ווערט באַריכטעט.

עסטרייכישער גרויס־פירשט באפרייט פון קלאנע

ניוריארק, נאוו. 25. — גרויס־פירשט לעאָפּאלד פון עסטרייך איז אין היגן גע־ריכט באפרייט געווארן פון דער קלאגע פון שווינדל אין פארבינדונג מיט דעם ניט אוטאָריזירטן פארקויף פון נאפאָלעאָנס האלזבאנד.

דער געריכט האט אים באפרייט פון דער קלאגע, אז ער זאל האבן געווען אַנ־וועזנד ווען קאָל. טאוגסענד און זיין פרוי האבן פארקויפט דעם האלזבאנד צו דייר־ווייר מיטשעל פאר 60 טויזנט דאלאר.

גראָסערי סטאָר אויף פלאָרא עוועי. באַרויבט פון באנדיטן שבת

ווען דזשאן מעקגרעגאר איז געווען שבת, אירום 7 אוונט, אליין אין זיין גראָסערי סטאָר, 386 פלאָרא עוועי, זיי־נען דריי יונגעלייט אריין אין סטאָר. זייער אנפירער, א בחור'ל פון א יאָר 21, האט געהאט זיין פנים פארהאנגען מיט א פאטשיילקע, און אין האנט האט ביי אים געלאנצט א רעוואלווער. די אנדערע צוויי זיינען געווען ניט פאר־מאסקירט און, ווי עס האט אויסגעזעען, ניט באוואפנט.

מר. מעקגרעגאר האט זיך ניט גע־לאָזט בעטן, ווען די באנדיטן האבן אים געהייסן אריינצוגיין אין איין־קאסטן און ווען ער איז שוין דארטן געווען, האבן זיי אויסגעליידיקט די קאסע פונ'ם קליינ־געלט וואס איז דארטן געווען, — א סך־הכל פון א פיר אָדער פינף דאָלאר. מיט זייער "רויב" זיינען זיי דערנאָך אנט־לאָפן אויף אן אוטאמאביל וואס איז גע־שטאנען און געווארט אויף זיי אין דרויס־טען.

די חברה־לייט זיינען געווען קאנטיק צו נערוועז, צו באזוכן מר. מעקגרע־גארס קעשענעס. זיי האבן אין סטאר בכלל לאנג ניט פארבראכט, און ווען מר. מעק־גרעגאר האט דערהערט זיין ארויסגיין, האט ער גלייך פארלאָזן זיין קאלטע תפיסה, — די טיר פון איין־קאסטן האט זיך ניט פארשפארט.

באַרימטער שפאנישער אוויאטאר אנטלויפט פון תפיסה

מאדריד, שפאניע, נאוו. 26. — מע־דזשאר ראמאן פראנקא, באַרימטער שפאנישער לופט העלד, וועלכער איז פאראורטייילט געווארן צו אכט חדשים טורמע אויף דער קלאגע פון פארראטע־רישע רייד, איז אנטלאפן פון זיין צעל וואו ער איז אָפּגעזעסן איבער א חודש.

פראנקא האט דורכגעבראכן זיך צו זיין פרייהייט דורך א פענסטער פון זיין צעל אין מיטן נאכט. די רעגירונג האלט אן אויג אויף אלע עראָפּלאנען אין לאנד, ער זאל ניט אנטלויפן מיט אן עראָפּלאן קיין אויסלאנד.

קאָנפערענץ צווישן רעגירונג און ציוניסטן איז געכטן ניט באנייט־געוואָרן

פארהאנדלונגען אָפּגעלייגט נאָך אויף עטלאכע טעג. — רעגי־רונג וועט ווארשיינלאך ניט ענדערן וויסן פאפיר, נאָר וועט אים בלויז גינסטיקער אויסטייטשן

לאנדאן, נאוו. 25 (איטא). — די קאנ־פערענץ צווישן די פארשטייער פון דער אידישער אגענטור און דער בריטישער רע־גירונג איז געכטן ניט באנייט געווארן. זי איז אָפּגעלייגט געווארן אויף עטלאכע טעג, ביז די רעגירונג וועט זיין פארטיק מיט א פולן עטספער צו די טענות ארויס־געשטעלט פון דער אגעלטורס פארטרעטער עס איז דערוואַרט געווארן, אז א גע־מיינשאפטלאכע דערקלערונג זאל היינט ארויסגעגעבן ווערן פון דער רעגירונג און דער אגענטור, אבער דער קאָלאָניאלער אפיס האט אינפארמירט די "איטא", אז אזא דערקלערונג וועט ניט ארויסגעגעבן ווערן.

עס ווערט דאָ אנגענומען, אז בעת די רעגירונג איז פארארינטערעסירט אין גע־ווינען צוריק גלייך דעם צוטרוי פון די אידן, פילט זי אָבער, אז אויב די ציוניסטן קאנען ניט פארבעגן דעם "ווייסן פאפיר", וועלן זיי אבער טאן א גלייכע זאך אָנצו־נעמען אין מיט "דערקלערונגען און אויס־טייטשונגען", וועגן וועלכע אונטער־סעק־רעטאר שילס האט גערעדט בעת דער פאַ־לעסטינער דעבאטע אין פארלאמענט לעצטע וואָך.

ניו־יארק, נאוו. 25 (איטא). — אויף דער זיצונג פון דער אמעריקאנער ציוניס־טישע עקזעקוטיווע דאָ איז אָנגענומען געווארן א רעזאָלוציע, וואס דריקט אויס אומצופרידנהייט מיט די דערקלערונגען צום ווייסן פאפיר געמאכט אין דער פאר־לאמענטארישער דעבאטע לעצטע וואָך, און וואס דערקלערט די אנטשלאסנהייט צו באקומפן ווייטער דעם ווייסן פאפיר.

עס איז אויף באשלאסן געווארן צו שיקן א באגריסונג צום ועד־לאומי אין ארץ־ישראל. אויסדריקנדיק די פעסטע אנט־שלאסנהייט איבערצובויען מיט זיי צוזאַ־מען די נאציאָנאלע היים.

ירושלים, נאוו. 25 (איטא).— די אראַ־בישע עקזעקוטיווע וועט אָפּציעל אָנגע־מען דעם ווייסן פאפיר און די טיילן פון סע דזשאן סימפסאָנס באריכט, וואס זיי־נען גינסטיק פאר די אראבער. זי זאגט זיך אָבער ניט אָפּ פונ'ם רעכט צו פראַ־טעסטירן קעגן די שטעלן אינ'ם באריכט, איר זיג אין די סיים וואלן מיט א וואָך פריער.

די רעגירונג פארטיי האט געוואונען, שע וועט ניט האבן קיין אידישן סענאַ־טאר. אין דעם פריערדיקן סענאט זיינען געווען פינף אידן צווישן די 111 סענאַ־טארן.

"אידישע פאמוניסטישע פירער אטאקירט פאר זייער "נאציאָנאליזם"

דימענטשטיין, מערעזשין און טשעמערינסקי פארדאמט פאר "סאָוועטישן ציוניזם"

(ספעציעל פאר "דאס אידישע ווארט")

מאסקווע, נאוו. 25 (איטא). — די ליי־קע אין די רייען פון די אידישע קאמו־ניסטן האבן אָנגעפאנגען א שארפע אטא־קע אויף די אָנגעזעענסטע פירער פון די אידישע קאמוניסטן. דימענטשטיין, טשע־מערינסקי און מערעזשין.

דער באַרקאָוווער "שטערן" באשולדיקט זיי אין זיין נאציאָנאליסטן און אפארטו־ניסטן, און אין פראָפּאָגאנדירן "סאָוווע־טישן ציוניזם". מיט דעם לעצטן מיינט די צייטונג דאס פראָגראם פון טשעמערינס־קיס און מערעזשינס פראָגראם אין 1927, צו מאכן ביראָ־בידזשאן פאר א אידישן לאנד, וואס דער "שטערן" באַצייכנט ווי "סאָוועטישער ציוניזם".

דימענטשטיין ווערט באזונדערס אטאַ־קירט פאר אויסצייגן סימפאטיע צו די פארשידענע אויסלענדישע אידישע אר־גאניזאציעס וואס האבן געהאלפן די דע־קלאסירטע אידן, און פאר זאגן, אז זיי האבן פארדינט אויפמערקזאמקייט.

ווען געלט רעדט . . .

מאיסעי באגוסלאווסקי, דער וועלט באַרימטער קאָנצערט פיאניסט, איז אנומלט איינגעלאדן געווארן צו א פארווייילונגס אוונט אין איינער פון די רייכסטע הייזער אין שיקאגאָ.

נאָכדעם ווי די רייכע הערן און דא־מען האבן זיך דערפרישט מיט פאר־שיידענע מאכלים און געטראנקען, הא־בען זיי געבעטן דעם פיאניסט ווי־ר־טואז, ער זאָל פאר זיי עפעס שפילן. מר. באגוסלאווסקי האט זיך לאנג ניט געלאָזט בעטן, און ער האט פאר זיי געשפילט שאָפענס באלאדע אין דזשיט מייאָר.

זיין מוזיק האט געמאכט אזא טיפן איינדרוק אויף די צוהערער, אז איי־נע פון די הויפט דאמען פון דער הויכער סאסייעטי, וועלכע איז פאר־שטייט זיך, געווען באהאנגען מיט דר־מענען פון אויבן ביז אראָפּ, האט מיט באגייסטערונג אויסגעשריען: "מיי! מיי! אזא קינסטלער ווי איר, וואלט באדארפט זיין אין דער אפערע".

זעענדיק מיט וועמען ער האט דא צו טאָן, האט מר. באגוסלאווסקי איר העפלאך געענטפערט: "צום אומגליק אין פונקט היינטיקן סעזאן ניטא דאר־טען קיין פלאץ פאר מיר".

"ניט געזאגט, פארלירט ניט אייער מוט", — האט אים יענע דאמע צערט־לאך געקלאפּט איבערן פלייצע, "אלץ וועט קומען מיט דער צייט" . . .

איד פון אידנבריידזש ווידערוויילט ריוז פון ברוקסביי, סאסק.

ברוקסביי, סאסק. — דוד וויקער, איי־נער פון די ערשטע פיאָנערן פון אידנ־בריידזש, איז ווידערגעוויילט אלס ריוו (מעיאר) פון דער ברוקסבייער מוניצי־פאליטעט.

מיט פיר יאר צוריק איז ער צום ער־שטען מאל "געלאפן" און איז דערוויילט געווארן. ס'איז כדאי דערביי צו דערמא־נען: אז די אירן פון אידנבריידזש בילדן א גאנץ קליינע מינאָריטעט לגבי דער גרויסער מאָאָריטעט פון דער געמיש־טער באפעלקערונג; ענגלישע, אוקראיינער, דייטשן, נאָרווגען און שוועדן. דעריבער פלעגט מר. וויקער, יעדעס מאָל, מוזן דורככאָכן א שווערן קאמף מצד זיינע קענענער; ניט איינמאָל האבן זיי אויסגע־נוצט זיין אידישע אָפּשאָאמונג לטובת זייער אגיטאציע פאר זייערע ניט־אידי־שען קאנדידאטן. ניט געקוקט אויף דעם פלעגט ער ציען א גרויסע צאָל ניט־אי־דישע שטימען און שלאגן זיין קענענער מיט א גרויסן נצחון.

ווייל, פאר דער גאנצער צייט, וואס ער פארנעמט זיין אמט — האט ער, מיט זיין שעפערישער ארבעט באוויזן צו געווינען צוטרוי און אנערקענונג מצד דער אלגעמיינער באפעלקערונג.

אויף הייריאר, דאס שווערסטע, — ווען א גאנץ יאר שווערע פראצע איז אוועק פארן, האט דאס רוב פון די היגע קאָלאָניסטן, וואס פּראָדוצירט ברויט פאר א וועלט, בלייבן פאר זיך הייריאר אינגאנצן אָן ברויט, — אָט ביי דעם שווערן קריזיס, ווען ס'פאדערט זיך אזוי־פיל שווערע, אָנגעשטרענגטע, ישר'דיר־קע ארבעט ביים פארהאנדלען די אָנגע־וויטאָנטע פראגע פון טעקסעס און אנדע־רע, — האט די גאנצע באפעלקערונג איינשטימיק אויסגעפונען, אז דוד ווי־קער, דער לאנג דערפאהרענער מוניציפא־לער טוער, איז די פאסנדיקסטע פערזאן צו פארנעמען ווידער זיין הויכן אמט.

אפילו זיינע געווזענע פאליטישע קע־נער האבן הייריאר אויפגעגעבן זייער פארביטערטן קאמף, און ער איז דער־ווייילט אלס ריוו פון ברוקסבייער מוניצי־פאליטעט.

בריק אפמאך אנגענו־מען פון ביידע קאונסילס

דער בריק אפמאך צווישן ווינניפעג און סט. באניפייס איז לעצטן אוונט אָנגע־נומען געווארן פון די קאונסיל פון ביידע שטעט.

די אראבעט אויף דעם דאזיקן בריק איז בער'ן רעד ריוועד, וואס דארף קאסטן ארום 600 טויזנט דאלאר, וועט זיך ווארן שיינלאך באלד אָנפאנגען, און דאס וועט גלייך געבן באשעפטיקונג צו ארום 600 מענשן.

נאצ. פאָנד פושקעס ווערן אויס־געליידיקט דעצעמבער 7טן

זונטאג, דעם 7טן דעצעמבער וועלן אויסגעליידיקט ווערן אלע נאציאָנאל־פאָנד פושקעס איבער גאנץ מערב קאנ־אדע.

די ציוניסטישע אָרגאניזאציע בעט אלע ציוניסטישע טוער אין אלע שטעט און שטעטלאך אין מערב קאנאדע, ארויסצו־שיקן זאמלער אין דעם באשטימטן טאג און אויסליידיקן אלע פושקעס און אָפּ־שיקן דאס געלט צום נאציאָנאל פאָנד אפיס.

באנדיטן און גנבים קריגן זייער האר־בע שט־אפן אין היגן געריכט

שמיץ און לאנגע געפענגעניש טערמי־נען זיינען אויסגעטיילט געווארן צו א צאָל באנדיטן און גנבים פון ריכטער ר. ב. גרעהעם אין היגן פאליציי געריכט נעכטן.

ארטשיבאלד הוירן, וועלכער האט זיך מודה געווען אין גנבה און רויבעריי, האט געקראָגן דריי יאר טורמע מיט צען שמיץ.

דזשאזעף קאפלענד, וועלכער האט זיך מודה געווען אין צוויי גנבות, האט גע־קראָגן פינף יאר טורמע, אבער אָן שמיץ.

דזשאן האלמאן, וועלכער האט אויף זיך געהאט א צעטל פון צען פארברעכנס, האט געבאָפּט דריי יאר טורמע און פינף שמיץ.

הוירן און קאפלענד האבן געהאט לאנ־גע "רעקארדס" פון פריער. האלמאן האט געהאט א ריינעם רעקארד פון פריער, אבער א גרויסן צעטל פון חטאים וואס זיינען איצט באנאנגען געווארן.

הארלאד רוטינג און אלבערט קליין זיי־נען אויף געפונען געווארן שולדיק אין א צאָל רויבעריין, אבער זיי זיינען פאר־האלטן געווארן פאר זייער אורטייל ביז נאוו. 27טן.

נאָך ווקס אָנגעקלאגטע אין רויבעריין און גנבות זיינען פארגעבראכט געווארן אויפ־ווייטן קווארטיר, 872 מיין סטריט.

ווען געלט רעדט . . .

מאיסעי באגוסלאווסקי, דער וועלט באַרימטער קאָנצערט פיאניסט, איז אנומלט איינגעלאדן געווארן צו א פארווייילונגס אוונט אין איינער פון די רייכסטע הייזער אין שיקאגאָ.

נאָכדעם ווי די רייכע הערן און דא־מען האבן זיך דערפרישט מיט פאר־שיידענע מאכלים און געטראנקען, הא־בען זיי געבעטן דעם פיאניסט ווי־ר־טואז, ער זאָל פאר זיי עפעס שפילן. מר. באגוסלאווסקי האט זיך לאנג ניט געלאָזט בעטן, און ער האט פאר זיי געשפילט שאָפענס באלאדע אין דזשיט מייאָר.

זיין מוזיק האט געמאכט אזא טיפן איינדרוק אויף די צוהערער, אז איי־נע פון די הויפט דאמען פון דער הויכער סאסייעטי, וועלכע איז פאר־שטייט זיך, געווען באהאנגען מיט דר־מענען פון אויבן ביז אראָפּ, האט מיט באגייסטערונג אויסגעשריען: "מיי! מיי! אזא קינסטלער ווי איר, וואלט באדארפט זיין אין דער אפערע".

זעענדיק מיט וועמען ער האט דא צו טאָן, האט מר. באגוסלאווסקי איר העפלאך געענטפערט: "צום אומגליק אין פונקט היינטיקן סעזאן ניטא דאר־טען קיין פלאץ פאר מיר".

"ניט געזאגט, פארלירט ניט אייער מוט", — האט אים יענע דאמע צערט־לאך געקלאפּט איבערן פלייצע, "אלץ וועט קומען מיט דער צייט" . . .

נעזעלשאפטלאכער קאלענדאר

מיטוואך, נאוו. 26

פארזאמ. פון בנות־שלום פרי לאאז, 8 אוונט, אין שטיימאן האל.

אלגעמ. פארזאמ. פון מוטער פאראיין פון פרי־שול, 8 נ. מ., אין שול.

אלגעמ. פארזאמ. פון ליידים אקז. מאונט כרמל קלינק, 8.30 נ. מ., אין קלינק.

סילווער טי ביי ליידים אקז. תפארת־ישראל שול, פון 2.30 ביז שפעט. אין שול

פארזאמלונג פון ווינניפעג הדסה, 2.30 נ.מ., אין ציון זאל.

פרייטאג, נאוועמבער 28

דר. שאפירא: "וואס הייסט קונסט און ווער איז א קינסטלער", ביי הנוער העובד, 9 אוונט, אין פאלקס שול.

זונטאג, נאוועמבער 30

טיי פון וופ. הדסה ביי מרס. ראפאל־סקי: אין מרס. רוסאָף, 109 סעלקירק עווע

יערלאכער "הוליע קבצן אוונט" און מאסקן באל פאר א. ר. פ. מ. שול, 8.30 אוונט, אין פרייהייט טעמפל.

טיי פון ליידים אקז. מאונט כרמל קלי־ניק ביי מרס. ז. גליזער, 173 אייקינס סט., 2 בז 11 נ. מ.

טעג־טאג פאר פרייהייט טעמפל ביב־ליאטעק.

פארזעצונג פון דעבאטע "פוע"צ און צעירי ציון" מיט רעפעראט פון מ. אוועד־באך ביי בר. 2 פוע"צ אין פאלקס שול.

דינסטאג, דעצ. 2

איקער פארשט. אין קווינס: "מנחם מענדל אין סאוו, פארבאנד", אוו. רייכע מוזיקאלישע פראגראם, 8.30 אוונט.

זונטאג, דעצעמבער 7

מ. בלאשטיין ביי ארב. רינג פארום איבער לייוויקס "קיינטן", 3 בייטאג, אוו פרייהייט־טעמפל.

באריכטן אז טראצקי פירט אן פאר־שווערונג קעגן סטאלינען

ריכטן ווענן אומרוען אין סאוועט רוס־לאנד. זי האט אויף דערקלערט, אז דער האנדל מיט ווייץ וואס סאוועט רוסלאנד פירט נאָך איצט ביים אויסלאנד האט בלויז א טאָן מיט די ווייץ וואס איז אין טראנספּאָרט אדער וואס איז שוין אראָפּ געשאטן געווארן אין אויסלענדישע פארטן

(::)

נאָך צוויי געפונען שולדיק אין באַרויבן באנק אין טראנסקאנא

לעפלי וו. גווין און דזשאָ וויראזוב, וועלכע ווערן איצט גע'משפט אויף דער קלאגע, אז זיי האבן זיך באטייליקט אין דער רויבעריי אין דער באנק אָף טראָראָנ־טאָ, טראנסקאנא בראנטש, דעם 16טן אָקטאָבער, אויף דער סומע פון 318.15,־ $11. האבן זיך נעכטן מודה געווען אין דעם פאבריקן.

דאס געריכט וועט ארויסגעבן דעם אורטייל איבער זיי ביים סוף פון די אסיזיעס.

סאָוועט רעגירונג שיקט מער ניט ארויס קיין ווייץ

בערלין, נאוו. 25. — די סאָוועטישע האנדלס דעלעגאציע אין האמבורג האט היינט דערקלערט צו דער וואלף ביורא, אז די סאָוועטישע ווייץ עקספּאָרטן האבן זיך אָפּגעשטעלט דערווייל, ווייל ס'איז איצט מער ניטאָ קיין ווייץ איבערפלוס אויפ'ן היימישן מארק.

די דעלעגאציע האט אָפּגעלייקנט די באַ־

פילסודסקי געווינט מערהייט אויך אין די וואלן צום סענאט

וואַרשע, נאוו. 25. — אויף וויפיל די רעזולטאטן פון די זונטאגדיקע וואלן צום סענאט זיינען ביז איצט באקאנט, זעט עס אויס, אז די רעגירונג פון מארשאל פילסודסקי האט אויף געוואונען א וואָ־ניקע מערהייט אינ'ם העכערן הויז, נאָך איר זיג אין די סיים וואלן מיט א וואָך פריער.

די רעגירונג פארטיי האט געוואונען, לויט דעם באריכט, 76 פלעצער אינ'ם סענאט; די נאציאָנאל דעמאָקראטן, 12; דער צענטראַ־לעוו (לינקע פארטייען), 14; די אוקראיינער, 4; די דייטשן 3. און די

קריסטלאכע דעמאָקראטן 2. סך־הכל, 111.

וואַרשע, נאוו. 25 (איטא). — בלויז איין איד, דר. שרייבער, איז דערוויילט געווארן צום פוילישן סענאט אין די זונ־טאגדיקע וואלן. ער וועט פארטרעטן דעם לעמבערגער קרייז.

דאס איז דאס ערשטע מאל וואס וואר־שע וועט נאָך האבן קיין אידישן סענאַ־טאר. אין דעם פריערדיקן סענאט זיינען געווען פינף אידן צווישן די 111 סענאַ־טארן.

אידישע פאמוניסטישע פירער אטאקירט פאר זייער "נאציאָנאליזם"

דימענטשטיין, מערעזשין און טשעמערינסקי פארדאמט פאר "סאָוועטישן ציוניזם"

(ספעציעל פאר "דאס אידישע ווארט")

מאסקווע, נאוו. 25 (איטא). — די ליי־קע אין די רייען פון די אידישע קאמו־ניסטן האבן אָנגעפאנגען א שארפע אטאַ־קע אויף די אָנגעזעענסטע פירער פון די אידישע קאמוניסטן. דימענטשטיין, טשע־מערינסקי און מערעזשין.

דער באַרקאָוווער "שטערן" באשולדיקט זיי אין זיין נאציאָנאליסטן און אָפּארטו־ניסטן, און אין פראָפּאָגאנדירן "סאָוווע־טישן ציוניזם". מיט דעם לעצטן מיינט די פונ'ם אידישן אַרבעטס מעגש", צו טשע־מען פאר די קאמוניסטישע קאנדידאטן, כאטש די קאמוניסטן האבן זיך אָפּגע־זאגט פון אריינגעמען זיי אין א "פאר־אייניקטן פראָנט", — צוזאמען מיט דעם בלעטל האבן זיי לעצטן זונטאג אוונט פארשפּרייט אויף א בלעטל וואו עס ווערט פארדאמט די פאליטיק פון ענג־לאנד, באזונדערס פון דער "פארדעטע־רישער ארבעטער רעגירונג", בנוגע ארץ־ישראל.

און עס קומט אויס אזוי:

שטימט פאר קאליסניקן, ער זאל פאר־טיידיקן אין סיטי האל ארץ־ישראל קעגן משה גרעיען און מארקוס הייטמאַנען . . .

ווען עס קומט צו דעם, וואלט איך אָפּ־שר געקאָנט דערמאָנען די לנגעע חברים, אז קאליסניק באלאנגט דאָך צו א פאר־טיי, וואס האט זיך אקטיוו באטייליקט אין אויפהעבן די פאָגראָמען אין ארץ־ישראל לעצטן יאר. אבער איך פארזיכער אייך, אז איך בין באמת איבערצייגט, אז קאליסניק אזן זיין קאנדידאטור פאר א ווינניפעגער אלדערמאן האט באמת גאר־נישט ניט צו טאָן מיט דער נעגאטיווער שטעלונג פון זיין פארטיי צו ארץ־ישראל.

* * *

נו, במילא, אנדערע קאנען בלאפן מיט ארץ־ישראל, ווייל זיי האבן דורך שפילן אויפ'ן געפיל פונ'ם אידישן עולם, עפעס געווינען פאר זיך.

אבער די לינקע פועלי־ציון, וועלכע ווערן גע'רודפט פון די קאמוניסטן אין רוסלאנד און מיט וועלכע די היגע קאָ־מוניסטן ווילן קיין שום מגע ומשא ניט האבן, — צוליב וואס זאָלן זיי דערני־דריקן זיך צו אזא סארט דעמאגאגיע?

זיי, אמוויניקסטנס, האבן דאָך גע־קאנט פארגינען דעם וקסום פון זיין פריב־ציפיעל, ווייל זיי האבן גארנישט צו גע־ווינען און גארנישט צו פארלירן פון די וואלן, — און ווייל זייער איינפלוס, ווי זיי זאָלן ניט זיין דער "אוואנגארד", איז נאָך דערווייל זייער א באשיידענער . . .

אנב - אורחא

פון מארק

ארץ ישראל און די סיטי היידרא

איך האב ביי אן אנדער געלעגנהייט דא דערציילט אמאל ווענן אוא בילדל וואס איך האב ביינעוואוינט אין סאס־קאטון מיט אן אכצן יאר צוריק, אין מיינע "גרינע" יארן:

עס זיינען דא פארגעקומען פראוויינצי־אלע וואלן אין סאסקאטשעוואן, און אין סאסקאטון האבן די ליבעראלן (ווי מס־תמא אויף די קאנסערוואטיוון) דורכגע־פירט א מאסן פארזאמלונג פאר די "אויס לענדער", אממייסטן רוסן און אוקראי־נער.

צווישן די רעדנער זיינען אויף געווען רוסן און אוקראינער. און אט איז אויפגע־שפרונגען א רוסיש בחור'ל, האט זיך ארויפגעגאפּט, אויף דעם רוסישן שטיי־נער, אויף א ביינקל (אויף דער בינע, וואוהין מען האט אים גערופן, האט ער ניט געוואָלט גיין), — און ער האט באלד לעבעדיק געמאכט די פארזאמלונג, וועל־כע האט ווייניק פארשטאנען די פראַ־ווינציעלע פראגעס וואס די ליבעראלע רעדנער האבן באַרירט.

דאס בחור'ל האט ניט געריעדט, נאר געדונערט, — ווענן דעם רוסישן צאריזם און זיין טיראניי, און ווענן די ליידן פון די ארבעטער אין רוסלאנד . . .

א וואָרט צו א וואָרט האט זיך ניט גע־קלעפּט, אבער ער האט גערעדט מיט שטארקן פאטאס, אזוי אז ער האט גע־רירט די הערצער פונ'ם עולם רוסן און אוקראינער, און עטלאכע "גרינע" אידן וואס זיינען דא געווען.

אבער זיין אויפגאבע האט ער פארט ניט פארראָטן. די אונטערשטע שורה פון זיין רעדע איז געווען, — מען זאָל שטי־מען פאר די ליבעראלן!

* * *

וועט איר דאָך פרעגן, וואס פאר א סמיכת־הפרשה האט נעהאט דער רוסי־שער צאריזם צום ליבעראלן קאנדידאט און צו די פראָווינציעלע פראגעס פון סאסקאטשעוואן?

באשר־בכן אין רוסלאנד איז א שלעכ־טע רעגירונג און די ארבעטער ליידן, דארף מען דערפאר דערווייל א ליבעראלן קאנ־דידאט אין סאסקאטשעוואן?

זאָג איך אויף, אז דאס בחור'ל איז נאר ניט געווען אזוי גרין, ווי מען קאָן מיינען, און אז באמת האט ער געכאפּט דעם אמת'ן שניט פון די אמעריקאנער וואל־מעטאַרן.

ער האט גוט פארשטאנען וואס זיין עולם קאָן אמבעסטן אינטערעסירן, און ער האט זיך ניט אָפּגענארט אין חשבון.

דער עולם האט מאקע אים בעסער אויסגעהערט, ווי די סאלידע רעדנער וואס האבן אים דערציילט וועגן די פראַ־ווינציעלע פראגעס פארווייקלט אינ'ם קאסטיין. און אין א סך טעמפּע קעפּ האט זיך זיכער געשאפן אן אידייען פארבינ־דונג צווישן דעם קאמף פאר דער באַ־פרייאונג פונ'ם רוסישן ארבעטער, און דעם ליבעראלן קאנדידאט . . .

* * *

און אז איר פרעגט שוין ביי מיר א פראגע, וועל איך אויך אויף שטעלן א פראגע:

וואס, למשל, פאר א שייכות האט ארץ־ישראל צו די מוניציפאלע פראגעס אין ווינניפעג?

אבער, ווי איר זעט, ווערן צוליב איר אָפּגעלייגט אן א זייט אויף דער היגער אידישער נאס א סך אנדערע פראגעס וואס האבן צו טאָן מיט די אנקומענדיקע מו־ניציפאלע וואלן, — גלייך ווי די ארץ־ישראל פראגע וואלט געהאט וועלכע ס'איז שייכות צו דער סיטי היידרא, צו דער ארבעטסלאזיקייט, צו דעם טראמוויי סיסטעם און צו פארשיידענע אנדערע מוניציפאלע פראגעס.

נו, די פראגע האב איך שוין פאר אייך אליין פארענטפערט:

ס'איז אמעריקאנער בלאף!

* * *

אינטערעסאנטער פון אלץ איז, וואס אפילו די לינקע פועלי־ציון האבן זיך געלאָזט גיין אויף דעם דרך:

צוזאמען מיט זייער בלעטל אין וועלכן זיי פארערן אויף דעם עולם מיט זייער א וואוזשנעם טאָן, ווי דער "אוואנגארד פונ'ם אידישן אַרבעטס מעגש", צו טשע־מען פאר די קאמוניסטישע קאנדידאטן, כאטש די קאמוניסטן האבן זיך אָפּגע־זאגט פון אריינגעמען זיי אין א "פאר־אייניקטן פראָנט", — צוזאמען מיט דעם בלעטל האבן זיי לעצטן זונטאג אוונט פארשפּרייט אויף א בלעטל וואו עס ווערט פארדאמט די פאליטיק פון ענג־לאנד, באזונדערס פון דער "פארדעטע־רישער ארבעטער רעגירונג", בנוגע ארץ־ישראל.

און עס קומט אויס אזוי:

שטימט פאר קאליסניקן, ער זאל פאר־טיידיקן אין סיטי האל ארץ־ישראל קעגן משה גרעיען און מארקוס הייטמאַנען . . .

ווען עס קומט צו דעם, וואלט איך אָפּ־שר געקאָנט דערמאָנען די לנגעע חברים, אז קאליסניק באלאנגט דאָך צו א פאר־טיי, וואס האט זיך אקטיוו באטייליקט אין אויפהעבן די פאָגראָמען אין ארץ־ישראל לעצטן יאר. אבער איך פארזיכער אייך, אז איך בין באמת איבערצייגט, אז קאליסניק אזן זיין קאנדידאטור פאר א ווינניפעגער אלדערמאן האט באמת גאר־נישט ניט צו טאָן מיט דער נעגאטיווער שטעלונג פון זיין פארטיי צו ארץ־ישראל.

* * *

נו, במילא, אנדערע קאנען בלאפן מיט ארץ־ישראל, ווייל זיי האבן, דורך שפילן אויפ'ן געפיל פונ'ם אידישן עולם, עפעס געווינען פאר זיך.

אבער די לינקע פועלי־ציון, וועלכע ווערן גע'רודפט פון די קאמוניסטן אין רוסלאנד און מיט וועלכע די היגע קאָ־מוניסטן ווילן קיין שום מגע ומשא ניט האבן, — צוליב וואס זאָלן זיי דערני־דריקן זיך צו אזא סארט דעמאגאגיע?

זיי, אמוויניקסטנס, האבן דאָך גע־קאנט פארגינען דעם וקסום פון זיין פריב־ציפיעל, ווייל זיי האבן גארנישט צו גע־ווינען און גארנישט צו פארלירן פון די וואלן, — און ווייל זייער איינפלוס, ווי זיי זאָלן ניט זיין דער "אוואנגארד", איז נאָך דערווייל זייער א באשיידענער . . .

אידישע פאָלקס־שול

פון מאנטריאל

אנדענקן פון ד"ר יאנאָווסקי

מאנטריאל, נאוו. 25 (איטא). — אין אידישן לעבן פון מאנטריאל איז אויפגע־שטאנען א גרויסע לוקע, ווען ד"ר יאנאָווסקי, ד"ר פון אידישן לעבן, איז אויפגע־שטא